

S Z E P E S I   A T T I L A

Barbár szonettek*

EGYSZEMÉLYES SEREG

Felmenőim, bajorok, szászok, szőrbundás
hegyi tótok, pápista polákok, kutyafejű
tatárok, söryakaló csehek, méla
morva halászok, palócos beszédű cipszer
erdőjárók, meg pislákoló
karbidlámpájukkal a föld fekete mélyét fürkésző
görcült selmeci bányászok, s te, Königsbergnél fűbe harapott
deli lovaskatona, a mackórejtvő fenyvesben bolyongó székely
góbé, az ábrándos
altatódalt dudorászó
bögyös ruszin leányka, meg mind-mind a többiek, a Hunnia ki-tudja-miféle
nációiból vétetett kuruc meg labanc vitézek, fekete rögöt túró bölcs vagy épp
balga földművesek – vagyok az általatok megálmódott
egyszemélyes sereg.

ÉSZAKI SZÉL

Kiféle szerzet voltál, te
pilisi erdő mélyén, kusza gyökerek alól
előgördülő, sárgult koponya?
Málló rögöket csócsál hiányos fogsorod,
szemüregedbe nyúlós sár tapad. Tán
barlanglakó zsványé lehettél,
loppanó medvevadászé, őstulokra leső íjászé, tatár
martialóc elől menekülő boldogtalan földművesé.
Vagy épp a legendás Vác-remete tanítványa, aki
félrehúzódott a világi lármától, naphosszat magában motyog,
gombákat, fácántojást, édes bogyókat gyűjtöget.
Éjszaka rözsetüzet gyújt ágakból tákolt kalyibájában,
horgadt ördögűző, áhítatosan zsolozsmázik, és hallgatja, miről
duruzsol odakinn a fákat sikároló északi szél.

* Mutatvány a költő kiadás előtt álló posztumusz versgyűjteményéből

NYÁRIMIKULÁS

Mi van, te nyomorjampec, kimenő van a szegényházban?
Csak ne diózzon a szemed, mert betöröm a
burádat. Kússz el a trágyagyárba fő-
kóstolónak, hanyag haverom, vagy mint az indián,
szaladj a fing után - a lényeg: lépj olajra, te izompacsirta,
kopj le, mielőtt összekuszálom a bélésed, slattyogj a mucai
csöcsrázóba csörögni a csúzos
nénikéddel, aki tripperes
bártáncosnő volt Singapore-ban.
Hiába is kőpnél az őködnek, aki a fogával
vakarózott, ide a rozsdás bököt, ha nem adom kezedbe a kukkoló kókuszod,
nálam egy pofon hat bukfenc, húzz hát el, ahogy a
vadludak, és ne játszd hőzöngve az
eszed, te girnyó nyárimikulás.

HOLDFÉNY

Gimnáziumi cimborám, Illés Lali
valamikor az ötvenes évek végén alapította a később
róla elnevezett zenekart.
Egy Keselyű utcai lakásban próbálták
a luxemburgi stílusúnak – luxi! – mondott számokat.
Egy alkalommal a próba végén, éjfél felé, némi
borozgatás után, elhatároztuk, mivel vakító holdfény volt, kimegyünk
focizni a Vitorlázó-repülőtérré.
Játszottunk is egy darabig, amikor a berek felől bőgni kezdtek a szarvasok.
Egyre közelebből hallatszott az elszánt hörgés-horkanás, meg az
agancsok baljós csattogása.
Végül félbe kellett szakítsuk a holdfény-megvilágította meccset:
a szerelemittas szarvasok láthatóan rossz néven vették, hogy
betoppant birodalmukba borgőzös és harsány kompániánk.

HORGAS ÉS SZIKÁR

A gimnáziumból hazafelé tartva
megpillantottam egyszer a Jégbüfénél bandukoló Füst Milánt.
„Horgas és szikár aggastyán akarok lenni, miként maga az úr...” –
versét dunnyogva caplattam utána. Befordult
a Petőfi Sándor utcába, bekukkantott egy poros udvarba,
lehajolt egy incifinci kutyához.
Közben gyakran meg-megfordult, mintha keresne valakit.
Később, keresztanyám halála után, aki az Operaház drámai szopránja volt,
Brünnhilde meg Donna Anna, eszembe jutott a jelenet,
mert Erzsike néni, Füst Milán felesége vette meg az elárvult
Bösendorfer-zongorát, ahogyan mondta, „Milánka születésnapjára”.
Még ahhoz is ragaszkodott, hogy a forgatható zongoraszék meg a
széket díszítő indiai terítő is hozzájuk kerüljön,
amin - keresztanyáméknál vendégeskedve – gyakran játszott Chopint a költő.

HOMMAGE A KOSZTOLÁNYI

Irodalom, te holnemvolt árnyék-
birodalom. Csontba-hasogató
fájdalom. Lián-befonta kőtorony. Kósza
bonc kezében kattogó
imamalom. Csavargás a Napúton. Hadak nélküli
koldushatalom. Szálás tölgy keleti ugaron. Vig
vigalom. Veres avarcsomó csillámló
hegyi patakon. Részeg püfölte, húrja-szakadt cimbalom.
Holtak fölé púpozott kavicsshalom. Kanyar ösvényen
vízzel-telő patanyom. Idegen kipp-kopogás egy ünnepi
orgonafutamon. Bolondokházi
rémek-hujjogta borzalom. Világ-
végi ismeretlen-múltú fekete rom. Csupa-vér
kínjában, holdas éjszakán át meredten bömbölő busa barom.

BÉLA, BÉLA

Egy kurta évig a Széchényi Könyvtár Hírlaptárában dolgoztam
érettségi után,

mert első nekifutásra nem vettek fel a szegedi főiskolára.

Gyakran betoppant az olvasóterembe
egy kopasz öregember, akit idősebb kollegáim
nagy áhítattal duruzsoltak körül: Béla, Béla!

Megkérdeztem, ki ez a bácsika,
mire azt felelték:

a legokosabb magyar ember.

Okos vagy sem, én nem voltam elragadtatva Hamvas Bélától,
mert egyik katalóguscédulát körmölte a másik után,
és nekem kellett ingatag létrák hegyében egyensúlyozva
lehalásznom neki a polcok tetejéről
a csupa-por folyóirat-kötegeket.

VARÁZSFÜVEK

Arcokat elnyelő, szavakat szakító
világos éjszaka.

Csupa távoli visszhang, tér nélküli sajtás, dallamtalan
zene összetört hangszereken, rég-kihalt nyelvek
visszafájó jósigéi, citeraszó, látnokok égre-gomolygó füstkígyója.

Rögben nyugvó koponyák és arany kardmarkolatok.

Talpak titkos nesze, vér ágbogain
bolyongó vágyak zengése legbelül.

Kő zúgása, szárnyak fekete surrogása, ábrándok
keserű üledéke és bibék

csorduló méze. Tegnap halottakon a falánk
férgék nyüzsgése, csigák álma sosem-nyugvó
gyökereken, üres patak-medrek kongása, tiport réten
Borbála és Veronika titkokat rejtő varázsfüvei.

MIKSZÁTH

Esterházy Péterrel, a nagy kópéval
együtt vendégeskedtünk a Muraközi
utcában, amikor a Bevezetés a szépirodalomba című
regényét írta, melyben az idősikkel játszadozik. Megkérte
házigazdánkat, Weörest,
mesélje el, hogyan történt,
amikor elmentek Mikszáthtal valami zenebonás józsefvárosi
kuplerájba. A költő elmosolyodott,
vette is a lapot, nem is. Azt
válaszolta, neki már ki-kihagy az emlékezete,
de abban biztos, hogy a regény remekbe fog sikeredni. Hozzá-
tette pironkodva, diákkorában ő is elkapta valami pécsi vagy
pesti szajhától a vérbajt,
amit aztán higannyal kezeltek.
Fájdalmas procedúra volt.

CLAUDE MONET. IMPRESIONISMO. A. PÁJAROS EN UN JARDÍN.

ARTO

J.M.W. TURNER. IMPRESIONISMO. B. Lluvia, Vapor y Gran Puente de Hierro.

ARTO